

DZIENNIK URZĘDOWY

Wojewódzkiej Rady Narodowej

W JELENIEJ GÓRZE

Nr 9 X)

Jelenia Góra, dnia 7 grudnia 1978 roku

Poz. 31-35.

- Poz. 31 — Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze Nr XV/59/78 z dnia 30 listopada 1978 r. w sprawie rozwoju działalności kulturalnej w województwie jeleniogórskim w latach 1978-1990.
- Poz. 32 — Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze Nr XV/60/78 z dnia 30 listopada 1978 r. w sprawie powołania Obywatelskiego Komitetu Budowy Wojewódzkiego Centrum Kultury w Jeleniej Górze.
- Poz. 33 — Uchwała Nr XV/61/78 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze z dnia 30 listopada 1978 r. w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego i uzupełnienia składu Wojewódzkiej Rady Narodowej.
- Poz. 34 — Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze Nr XV/62/78 z dnia 30 listopada 1978 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Wojewódzkiej Rady Narodowej.
- Poz. 35 — Decyzja Wojewody Jeleniogórskiego Nr 83/78 z dnia 30 listopada 1978 r. w sprawie przyspieszonego rozwoju miast i gmin oraz wybranych gmin województwa jeleniogórskiego, jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych.

Poz 31

UCHWAŁA XV/59/78

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze
z dnia 30 listopada 1978 r.

w sprawie rozwoju działalności kulturalnej w województwie jeleniogórskim w latach 1978-1990.

Działając na podstawie art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z póź. zm.) Wojewódzka Rada Narodowa uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się i zatwierdza przedstawiony przez Wojewodę Jeleniogórskiego „Program rozwoju działalności kulturalnej w województwie jeleniogórskim w latach 1978-1990”, stanowiący załącznik¹⁾ do niniejszej uchwały wraz z wnioskami zgłoszonymi w dyskusji na sesji.

§ 2

Zobowiązuje się Wojewodę Jeleniogórskiego do szczegółowego rozpracowania przyjętego „Programu” z uwzględnieniem etapowego planowania działań. Postanowienia zawarte w planach szczegółowych winny być włączone do planów społeczno-gospodarczych województwa na lata 1978-1990.

§ 3

Zaleca się organizacjom, instytucjom i jednostkom gospodarczym jak najszerzy współudział we wszystkich działaniach rad narodowych na rzecz rozwoju kultury. Organizacje, instytucje i jednostki gospodarcze powinny skorygować i dostosować swe plany w zakresie działalności kulturalno-wychowawczej do przyjętych kierunków rozwoju kultury określonych w „Programie”.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wojewodzie Jeleniogórskiemu, zobowiązując jednocześnie do składania corocznie Radzie Narodowej sprawozdania z wykonania uchwały.

§ 5

Zobowiązuje się Komisję Wychowania, Oświaty i Kultury do kontroli wykonania uchwały.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej
STANISŁAW CIOSEK

¹⁾ załączników nie drukuje się

^{*)} ostatni w 1978 r.

Poz. 32

UCHWAŁA Nr XV/60/78

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze
z dnia 30 listopada 1978 r.

w sprawie powołania Obywatelskiego Komitetu Budowy Wojewódzkiego Centrum Kultury w Jeleniej Górze.

Działając na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, zm. 1977 r. Nr 11, poz. 44, 1978 r. Nr 14, poz. 61) w związku z uchwałą Nr XV/59/78 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze z dnia 30 listopada 1978 r. w sprawie rozwoju działalności kulturalnej w województwie jeleniogórskim w latach 1978-1990, Wojewódzka Rada Narodowa uchwala, co następuje:

§ 1

Powołuje się Obywatelski Komitet Budowy Wojewódzkiego Centrum Kultury w Jeleniej Górze zwany dalej „Komitetem” w składzie osobowym ustalonym przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

§ 2

Powołuje się Wojewodę Jeleniogórskiego na przewodniczącego Komitetu.

§ 3

1. Do zadań Komitetu należy:

- 1) koordynacja działań organizacyjnych i propagandowych wokół budowy Centrum Kultury,
- 2) gromadzenie środków finansowych,
- 3) nadzorowanie prac nad projektem architektonicznym Centrum Kultury uwzględniającym funkcjonalność i nowoczesność jego rozwiązań,
- 4) czuwanie nad sprawną realizacją inwestycji przez właściwe jednostki administracyjne i gospodarcze.

2. Szczegółowy zakres działania Komitetu i jego obowiązków określa regulamin zatwierdzony przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

§ 4

Zobowiązuje się Przewodniczącego Komitetu do przedkładania Wojewódzkiej Radzie Narodowej corocznych sprawozdań z postępu prac przygotowawczych do budowy Centrum Kultury.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej
STANISŁAW CIOSEK

Poz. 33

UCHWAŁA Nr XV/61/78

**Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze
z dnia 30 listopada 1978 r.**

w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego i uzupełnienia składu Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 2 Ordynacji Wyborczej do Sejmu PRL i rad narodowych (Dz. U. z 1976 r. Nr 2 poz. 15) Wojewódzka Rada Narodowa uchwala:

§ 1

Odwołać z funkcji radnego Obywatela Ryszarda Bartoszewicza i Obywatela Adama Smolińskiego w związku ze zrzeczeniem się mandatu radnego.

§ 2

Uzupełnić skład Wojewódzkiej Rady Narodowej w okręgu wyborczym Nr VII przez wstąpienie Obywatelki Emilii Cwiaro w okręgu wyborczym Nr XVI przez wstąpienie Obywatelki Emilii Palewskiej które w wyborach w dniu 21.III. 1976 r. uzyskały kolejno największą liczbę głosów i nie utraciły prawa wybieralności.

§ 3

Powiadomić o podjętej uchwale Wojewódzki Komitet FJN.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Wojewódzkiej Rady Narodowej

STANISŁAW CIOSEK

Poz 34

UCHWAŁA Nr XV/62/78

**Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze
z dnia 30 listopada 1978 r.**

w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139 z późn. zmianami) Wojewódzka Rada Narodowa uchwala:

§ 1

W ustalonym składzie osobowym komisji stanowiącym załącznik do uchwały Nr I/4/76 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze z dnia 31 marca 1976 r. w sprawie ustalenia rodzajów, składu liczbowego i osobowego Komisji Wojewódzkiej Rady Narodowej oraz ich przewodniczących wprowadza się następujące zmiany:

1. Odwołuje się z Komisji:

- a) Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego Obywateli Tadeusza Rzęsistę, Ryszarda Bartoszewicza i Adama Smolińskiego,
- b) Rozwoju Gospodarczego i Zagospodarowania Przestrzennego Obywatelkę Helenę Furmaniak,
- c) Wychowania, Oświaty i Kultury Obywatela Władysława Witka.

2. Powołuje się do Komisji:

- a) Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego Obywateli Stanisława Kamińskiego, Emilię Cwiaro i Aldonę Kniejską,
- b) Wychowania, Oświaty i Kultury Obywatela Jana Chodora.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Wojewódzkiej Rady Narodowej

STANISŁAW CIOSEK

Poz. 35

DECYZJA NR 83/78

**Wojewody Jeleniogórskiego
z dnia 30 listopada 1978 r.**

w sprawie przyspieszonego rozwoju miast i gmin oraz wybranych gmin województwa jeleniogórskiego, jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych.

Na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1978 r. w sprawie statusu wojewody (Dz. U. Nr 2, poz. 4) oraz w wykonaniu decyzji Nr 143/78 Prezydium Rządu z dnia 29 września 1978 r. w sprawie przyspieszonego rozwoju miast i gmin oraz niektórych gmin jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych, postanawia co następuje:

§ 1

W celu przyspieszenia wzrostu produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego, utworzenia ośrodków społeczno-gospodarczych o przyspieszonym rozwoju, zwiększonego oddziaływania miast i gmin na rozwój rolnictwa oraz dalszego doskonalenia organizacji działalności gmin, obejmuje się wszystkie miasta i gminy województwa jeleniogórskiego mające wspólne rady narodowe oraz dwie gminy, programem przyspieszonego rozwoju, jako kompleksowe ośrodki społeczno-gospodarcze.

Programem przyspieszonego rozwoju zostają objęte następujące miasta i gminy oraz gminy:

- miasto i gmina Bogatynia,
- miasto i gmina Bolków,
- miasto i gmina Gryfów Śl.
- miasto i gmina Leśna,
- miasto i gmina Lubawka,
- miasto i gmina Lubomierz,
- miasto i gmina Lwówek Śl.
- miasto i gmina Mirsk,
- miasto i gmina Nowogrodziec,
- miasto i gmina Pieńsk,
- miasto i gmina Węgliniec,
- miasto i gmina Wleń,
- gmina Stara Kamienica,
- gmina Świerzawa.

§ 2

1. Powołuje się Zespół Koordynacyjny d/s Przyspieszonego Rozwoju pod przewodnictwem Wicewojewody Ob. Jerzego Malingi, w składzie:

- 1) Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Planowania, — Zastępca Przew.
- 2) Dyrektora Wydziału Rolnictwa i Skupu, — Zastępca Przew. Zespołu
- 3) Dyrektora Wydziału Finansowego, — Członkowie
- 4) Dyrektora Wydziału Handlu Usług, — Członkowie
- 5) Prezes Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych — Członkowie
- 6) Prezes Wojewódzkiego Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, — Członkowie

- 7) Prezes Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska”, — Członkowie
  - 8) Dyrektor Banku Gospodarki Żywnościowej, — Członkowie
  - 9) Dyrektor Wojewódzkiej Dyrekcji Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich, — Członkowie
  - 10) Dyrektor Wojewódzkiego Biura Planowania Przestrzennego, — Członkowie
2. Obsługę techniczno-biurową Zespołu wykonuje Wojewódzka Komisja Planowania.

§ 3

Zespół Koordynacyjny, o którym mowa w § 2, koordynować będzie całokształtem prac związanych z przyspieszonym rozwojem miast i gmin oraz wytypowanych gmin województwa jeleniogórskiego, a także działaniami wszystkich zainteresowanych wojewódzkich jednostek podporządkowanych i nie podporządkowanych radom narodowym na rzecz miast i gmin oraz gmin objętych przyspieszonym rozwojem.

Zespół Koordynacyjny zapewni jednostkom objętym przyspieszonym rozwojem wszechstronną pomoc, szczególnie w zakresie:

- opracowania planów zagospodarowania przestrzennego o pełnej problematyce,
- opracowania programów rozwoju,
- ustalania kierunków inwestowania, zgodnie z planowanymi przemianami w strukturze rolnictwa,
- wykonania prac melioracyjnych, sceleniowo-wymienionych i innych prac zwiększających efektywność produkcyjną gruntów rolnych,

§ 4

W celu prawidłowej organizacji pracy, Zespół Koordynacyjny opracuje plan pracy (harmonogram) i przedłoży Wojewodzie Jeleniogórskiemu do akceptacji w terminie do dnia 31 grudnia 1978 r. Plan pracy (harmonogram) winien zawierać skonkretyzowane zadania w wykorzystaniu wytycznych z wyznaczeniem terminów realizacji i osób odpowiedzialnych za poszczególne działania. Ponadto Przewodniczącego Zespołu Koordynacyjnego zobowiązuje się do składania okresowych informacji Wojewodzie Jeleniogórskiemu o przebiegu realizacji ustalonego programu pracy. Pierwszą informację należy złożyć do dnia 31 marca 1979 r. Kolejne w miarę potrzeb, co najmniej w odstępach półrocznych.

§ 5

Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Planowania, Dyrektor Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu, Dyrektor Wydziału Finansowego oraz Prezesi: Wojewódzkiego Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, poczynią starania w odpowiednich resortach i centralnych Zarządach spółdzielni, o zapewnienie w ramach NPSG niezbędnych środków dla zadań określonych w programie rozwoju miast i gmin oraz gmin, o których mowa w § 1.

§ 6

Dyrektorzy wydziałów: Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu oraz Handlu i Usług, a także Prezes Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska”, zapewnią przy pomocy właściwych resortów i Zarządu Głównego CZSR „Samopomoc Chłopska”, miastom i gminom oraz gminom objętym przyspieszonym rozwojem: środki produkcyjne zgodnie z zatwierdzonym programem rozwoju.

§ 7

Prezes Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska” przy pomocy Zarządu Głównego C.Z.S.R. „S. Ch.” zapewni spółdzielniom działającym na terenie miast i gmin oraz gmin o których mowa w § 1, pierwszeństwo w finansowaniu budowy, rozbudowy i modernizację zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

§ 8

Dyrektor Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu, Prezes Wojewódzkiego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska” oraz Prezes Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych, przedłożą Ministrowi Rolnictwa oraz właściwym Zarządom Głównym Centralnych Związków Spółdzielni, zapotrzebowania na maszyny i urządzenia niezbędne dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego na lata 1979-1985 w wytypowanych miastach gminach oraz gminach.

§ 9

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego zapewni niezbędną sprawozdawczość dla oceny rozwoju miast i gmin oraz gmin, o których mowa w § 1.

§ 10

Dyrektorzy wydziałów Urzędu Wojewódzkiego (jednostek organizacyjnych równorzędnych) zapewnią wszechstronną pomoc materialną, techniczną, organizacyjną i instruktażową miastom i gminom oraz gminom objętym programem przyspieszonego rozwoju, a także sprawować będą bieżący nadzór przebiegu realizacji programów opracowanych dla poszczególnych jednostek o przyspieszonym rozwoju (według właściwości).

§ 11

Naczelnicy miast i gmin oraz gmin objętych programem przyspieszonego rozwoju, zapewnią skoordynowanie działań wszystkich zainteresowanych jednostek podporządkowanych i nie podporządkowanych radom narodowym na rzecz tych miast i gmin oraz gmin.

§ 12

Zatwierdza się „Wytyczne w sprawie doskonalenia organizacji działalności i rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej miast i gmin oraz wytypowanych gmin województwa jeleniogórskiego stanowiące załącznik Nr 1 do niniejszej decyzji.

§ 13

Decyzja obowiązuje od dnia podjęcia.

Wojewoda

MACIEJ SZADKOWSKI

Załącznik Nr 1

do decyzji Nr 83/78

z dnia 30 listopada 1978 r.

Wojewody Jeleniogórskiego

WYTYCZNE

w sprawie doskonalenia organizacji działalności i rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej miast i gmin oraz wytypowanych gmin województwa jeleniogórskiego.

Wstęp

W wyniku reformy władz terenowych ukształtował się nowoczesny model zarządzania całokształtem życia społeczno-gospodarczego gmin. Te podstawowe ogniwa w systemie terenowych organów władzy i administracji państwowej okrzepły organizacyjnie, zintegrowały się społecznie i gospodarczo, umocniły kadrowo. Gminy oraz miasta i gminy mające wspólne rady narodowe stały się więc mikroregionami społeczno-gospodarczymi zajmującymi niezwykle ważne miejsce we wszystkich procesach rozwojowych województw i całego kraju. Osiąg-

nięto również pełną integrację gmin z sąsiadującymi z nimi ośrodkami miejskimi, tworząc w ten sposób zwarte organizmy społeczno-gospodarcze, wzajemnie uwarunkowane w rozwoju.

Istnieją wszelkie podstawy ku temu, aby gmina oraz miasto i gmina jako podstawowe jednostki naszego systemu zarządzania — przy stworzeniu im odpowiednich warunków systemowych, stawały się coraz prężniejszymi ośrodkami intensywnego rozwoju gospodarczego i społecznego.

Doskonalony więc być musi cały system płaszczyzn oddziaływania, pozwalający zespalać działania władz gminnych oraz miast i gmin ze społeczeństwem zarówno w odniesieniu do realizacji zadań ogólnopństwowych, jak i o ważkim znaczeniu lokalnym, kierujących i sterujących procesami społeczno-gospodarczymi w tych jednostkach.

Konkretyzacja polityki rolnej i wymagania nowego etapu rozwoju gospodarki żywnościowej, a także doniosłe przemiany społeczne i gospodarcze na wsi wymagają wdrażania dalszych, bardziej nowoczesnych rozwiązań zapewniających przyspieszony i wszechstronny rozwój gmin oraz zintegrowanych z nimi ośrodków miejskich, przede wszystkim we wszystkich płaszczyznach związanych z produkcją rolną i racjonalnym zagospodarowaniem surowców rolniczych.

Kierunki doskonalenia organizacji działalności gmin oraz miast i gmin, rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej w tych jednostkach pozwolą władzom gminnym oraz miejsko-gminnym lepiej i efektywniej sterować procesami rozwoju tak, aby nadawać im właściwe kierunki, zapewnić ich sprawny przebieg. Optymalny rozwój społeczno-gospodarczy gmin oraz zintegrowanych z nimi miast wymaga najlepszego wykorzystania będących w dyspozycji władz gminnych środków, doświadczonych kadr fachowych, ich właściwej koncentracji dla wykonania zadań. Wszystkie te działania powinny być podporządkowane głównemu celowi, jakim jest intensyfikacja produkcji rolnej i pełne zagospodarowanie rezerw tkwiących w rolnictwie.

Koncepcja przyspieszonego rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej w gminach oraz w miastach i gminach stwarza podstawy nie tylko do lepszego gospodarowania całym majątkiem tych jednostek, ale jednocześnie zapewnia warunki sprzyjające dalszemu doskonaleniu funkcji władz lokalnych w rozwiązywaniu problemów związanych z przyspieszonym rozwojem społeczno-gospodarczym.

Zgodnie z wytycznymi II Krajowej Konferencji PZPR, przyjęte rozwiązania w sprawie doskonalenia organizacji ogniw stopnia podstawowego i rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej stwarzają podstawy ku temu, aby szybciej oraz skuteczniej gospodarczo i społecznie rozwiązywać problemy lokalne w celu racjonalnego i efektywniejszego wykorzystywania wszystkich środków postawionych do dyspozycji gmin i miast. Działania te będą wsparte wszechstronną pomocą władz wojewódzkich i władz centralnych.

Badania i oceny procesów społeczno-gospodarczych potwierdzają, że mimo ewidentnego postępu — istnieją nadal nie wykorzystane możliwości przyspieszonego rozwiązywania tych problemów. Dotyczy to wykorzystania ziemi, urządzeń, sprzętu, wprowadzania i rozszerzania nowoczesnych, bardziej efektywnych form organizacji wytwórczości rolniczej i sposobów produkcji oraz pełnego wykorzystania bazy przetwórczej w tych jednostkach.

Doskonalenie organizacji działalności gmin oraz miast i gmin prowadzone będzie równolegle:

- poprzez przyspieszony rozwój gmin oraz miast i gmin jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych,
- poprzez powszechne w kraju rozwijanie infrastruktury produkcyjno-usługowej, uprzemysłowieniu produkcji w gminach i w miastach i gminach.

Organizacja i rozwój gmin oraz miast i gmin jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych stanowi dalszy etap procesu rozwoju podstawowych ogniw w systemie zarządzania gospodarką terenową.

I. Kierunkowe założenia przyspieszonego rozwoju gmin oraz miast i gmin mających wspólne rady narodowe jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych.

W 1978 r. podejmuje się realizację programu przyspieszonego rozwoju społeczno-gospodarczego w miastach i gminach oraz gminach wymienionych w § 1 decyzji Wojewody Jeleniogórskiego.

Programem przyspieszonego rozwoju objętych będzie w pierwszym etapie łącznie 14 jednostek stopnia podstawowego, tj. 12 zespolonych ze sobą miast i gmin oraz 2 gminy rolnicze w województwie jeleniogórskim. Podstawowym celem objęcia programem przyspieszonego rozwoju tych ostatnich jednostek jest zdobycie doświadczeń w zakresie metod i środków działania dla osiągnięcia wydatnego wzrostu produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Program przyspieszonego rozwoju powinien prowadzić do przekształcenia miast i gmin oraz wytypowanych gmin rolniczych w kompleksowe ośrodki społeczno-gospodarcze. W jednostkach tych, zgodnie z występującą specyfikacją warunków, sprawdzone i udoskonalone zostaną koncepcje ich działania jako kompleksowych ośrodków gospodarczych. Pozwoli to na sprawdzenie koncepcji w zróżnicowanych warunkach: glebowo-klimatycznych, struktury rolnej, kierunków produkcji, a także w warunkach oddziaływania ośrodków miejskich na rozwój produkcji rolniczej. Na podstawie sprawdzonych przykładów i rozwiązań system ten będzie w okresie do 1985 r. po odpowiedniej adaptacji, stopniowo wdrażany we wszystkich gminach. Decyzje o kierunkach rozwoju i specjalizacji oraz w zakresie środków realizacji programu będą podejmowane przez władze stopnia wojewódzkiego i gminnego.

II. Rozwój miast i gmin mających wspólne rady narodowe jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych.

1. Założenia organizacyjne.

W oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczno-gospodarczą miasta zespolonego z gminą oraz posiadana bazę przemysłową, jak też możliwości wykorzystania kadr fachowych jednostki te są szczególnie predysponowane do kompleksowego rozwoju. Poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwijanie rolniczych usług produkcyjnych oraz usług bytowych dla ludności powinny stawać się czynnikiem aktywizowania produkcji rolniczej. Na wzrost produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego będzie także miało wpływ ściślejsze powiązanie istniejących zakładów pracy z rolnikami.

Obok podstawowego celu, jakim jest szybszy rozwój społeczno-gospodarczy, w tym wzrost produkcji, ośrodki miejsko-gminne powinny dążyć do rozwinięcia w większym stopniu własnego zaopatrzenia w artykuły pochodzenia rolniczego, szczególnie w zakresie warzyw.

Koncepcja rozwojowa miast, i gmin powinna być podporządkowana kształtowaniu pożądanych kierunków produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego.

W odniesieniu do gospodarki ziemią oraz kierunków rozwoju produkcji rolniczej i obsługi rolnictwa w stosunku do miast i gmin mają zastosowanie wskazania zawarte w pkt III dotyczące przyspieszonego rozwoju gmin rolniczych. Jednocześnie w miastach należy dążyć do bardziej intensywnego wykorzystania ziemi, np. przez szerszy rozwój pracownicznych ogródków działkowych.

2. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego i infrastruktury.

1) Założenia ogólne.

Niezbędne jest kształtowanie tych elementów infrastruktury, które bezpośrednio produkcyjnie związane są z kompleksem gospodarki żywnościowej, a więc zapewniają wzrost produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz poprawę zaopatrzenia ludności.

Przyspieszenie rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej powinno umożliwić poważny wzrost rynkowej produkcji z surowców, które dotychczas bądź przez zbyt długi transport, bądź przez brak mocy produkcyjnych przemysłu kluczowego podlegają bezpowrotnym stratom. Osiągnięcie szybkiego tempa przyrostu produkcji rolniczej, przy wyższej efektywności zużywanych środków produkcji, wymaga wdrażania rozwiązań organizacyjno-produkcyjnych, kojarzących w stopniu silniejszym systemowo współdziałanie wszystkich producentów rolnych i innych jednostek działających na terenie miasta i gminy. Rozwiązania te muszą uwzględniać wykorzystanie zasobów siły roboczej obiektów oraz istniejących lub powstających rezerw produkcyjnych.

Stworzenie warunków dla rozwoju przetwórstwa spożywczego, uszlachetniania i wzbogacania pasz, podejmowanie produkcji opartej na lokalnych surowcach powinno przyczynić się do pełniejszego zaspokajania potrzeb miejscowej społeczności oraz racjonalnego wykorzystania zasobów siły roboczej i aktywizacji zawodowej ludności. Wykorzystanie miejscowych surowców budowlanych powinno stworzyć możliwość znacznego przyspieszenia realizacji programu budownictwa inwentarskiego i mieszkaniowego, zrealizowania niezbędnych dla rozwoju mikroregionu inwestycji lokalnych.

2) Zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego.

Jako podstawowy kierunek przyjmuje się rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego w drodze: modernizacji, rozbudowy a także w uzasadnionych przypadkach budowy nowych zakładów produkcyjnych w oparciu o lokalną surowce. Dotyczy to przede wszystkim przetwórnictwa pasz oraz suszarni owoców i warzyw, zlewni i punktów schładzania mleka, a także produkcji niektórych artykułów spożywczych. W niektórych gminach występują lokalne nadwyżki owoców i warzyw, pochodzące z produkcji gospodarstw drobnotowarowych, które mogą być szerzej niż dotąd wykorzystane jako surowiec dla celów przetwórstwa. Wymaga to uruchomienia małych przetwórnictw o asortymencie produkcji obejmującym głównie kompoty, marynaty, kapustę kwaszoną, ogórki kwaszone, owoce i warzywa suszone oraz półprzetwory z przeznaczeniem do dalszego przetwarzania

(np. pulpa, moszcz). Przyjmując sezonowość produkcji (około 3 miesiące w roku) założyć należy, że przetwórnictwo te w okresie międzykampanijnym powinny współpracować z większymi zakładami przemysłu owocowo-warzywnego w wybranych asortymentach produkcji.

W rejonach o mniejszym nasileniu produkcji owoców i warzyw, w których nie będą lokalizowane duże przechowalnie handlowe, powinny być budowane przechowalnie, głównie dla zaopatrzenia miejscowego rynku w miesiącach zimowo-wiosennych. Dużą wagę należy przywiązywać do rozwoju lokalnych przechowalni ziemniaków.

Wzrastająca produkcja i skup mleka wymaga dalszej poprawy jego odbioru i dostaw do zakładów mleczarskich. Istotnym czynnikiem dla właściwego jego wykorzystania i uzyskania dobrej jakości przetworów jest sprawny odbiór mleka od producentów, schładzanie i przetrzymywanie w temperaturze ok. 4° C do chwili przerobu na produkt finalny. Istnieją w naszej gospodarce tradycje prowadzenia produkcji w małych młynach, kaszarniach i olejarniach. Celowe jest podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania istniejących, względnie organizowania nowych lokalnych przetwórnictw kasz w młynach gospodarczych i olejarni.

W kształtowaniu przetwórstwa rolno-spożywczego należy szczególnie zwracać uwagę na wykorzystanie produktów ubocznych na paszę dla zwierząt.

Uzyskiwanie poprawy w zaopatrzeniu ludności wymaga podejmowania także tych kierunków przetwórstwa, które bezpośrednio służą zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.

Istniejący potencjał produkcyjny piekarni nie zabezpiecza — w niektórych rejonach — szczególnie w okresie letnim — potrzeb zarówno pod względem asortymentowym, jak również terminowości dostaw, świeżości i jakości pieczywa. Konieczną poprawę sytuacji można osiągnąć przez unowocześnienie istniejących piekarni oraz budowę nowych, typu pawilonowego i rzemieślniczego o wydajności 4-6 ton pieczywa na dobę. Piekarnie, obok zaopatrywania miejscowej ludności, powinny również na podstawie odpowiednich porozumień zaopatrywać większe ośrodki miejskie w pieczywo w asortymentach regionalnych o wysokich walorach jakościowych. W dalszym rozwoju piekarnictwa należałoby uwzględnić instalowanie urządzeń do produkcji pieczywa galanteryjnego — słodkiego, na które na wsi jest coraz większe zapotrzebowanie. Pod te potrzeby należałoby stopniowo przeprofilowywać piekarnie o małych wydajnościach dobowych nie przekraczających 1 tony. Obok wypieku asortymentów podstawowych (chleb, bułki oraz ciastka), piekarnie te szczególnie w okresach przedświątecznych powinny prowadzić działalność usługową na rzecz miejscowej ludności.

Produkcja mięsa i jego przetworów skupia się głównie w zakładach mięsnych przemysłu kluczowego. Pewna część produkcji w zakresie przetwórstwa realizowana jest w zakładach przemysłu spółdzielczego i terenowego. W miarę wzrastającego pogłowia zwierząt gospodarskich, stopniowa modernizacja i rozbudowa lokalnych masarni zapewni pełniejsze wykorzystanie surowca poprzez rozwiniecie produkcji i zwiększenie konsumpcji wyrobów garmażeryjnych i niektórych wyrobów wędliniarskich. Ograniczy to duże straty przy transporcie zwierząt i produktów mięsnych. Istniejące wytwórnie wód i napojów gazowanych przy ciągłym wzroście zapotrzebowania na napoje chłodzące

dzące szczególnie w okresie letnim, nie są wystarczające dla zaspokojenia potrzeb ludności. Niedobory te można szybciej wyrównywać poprzez budowę wytwórni wód i napojów gazowanych. Konieczne jest również zwrócenie większej uwagi na budowę ujęć i rozlewni wód mineralnych w tych miejscowościach, w których takie źródła się znajdują. Wyposażenie lokalnych wytwórni wód i napojów gazowanych może opierać się na liniach rozlewniczych o wydajności 3 tys. butelek na godzinę, produkowanych obecnie w kraju.

3) Rozwój infrastruktury produkcyjno-usługowej.

Aktywizacja produkcyjno-usługowa ośrodków miejsko-gminnych wymagać będzie zarówno nakładów finansowych, jak i angażowania budowlanych mocy wykonawczych, głównie w oparciu o wykorzystanie miejscowych rezerw. Podstawowe zadania w tym zakresie przypadają zakładom i grupom remontowo-budowlanym spółdzielni kółek rolniczych, gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska” oraz uspołecznionych gospodarstw rolnych.

Wiele SKR-ów i GS-ów prowadzi własne wytwórnie materiałów budowlanych łącznie z wytwórniami konstrukcji stalowych. Istnieją więc możliwości, aby w ramach posiadanych zdolności wykonawczych rozwiązywać wiele problemów wykonawstwa budowlanego.

Poważne zwiększenie mocy przerobowych tych przedsiębiorstw i grup budowlano-remontowych może nastąpić w drodze przejmowania z przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Budownictwa i Przemysłu Materiałów budowlanych wycofywanych z eksploatacji maszyn i urządzeń, które z powodzeniem mogą znaleźć zastosowanie przy realizacji małych obiektów lokalnych. Znaczne możliwości przyspieszenia produkcji materiałów budowlanych opartych o własny surowiec stwarza opracowana i wyprodukowana w Stalowej Woli pustaczarka poligonowa.

W rozwoju infrastruktury produkcyjno-usługowej powinny uczestniczyć gminne spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”, spółdzielnie kółek rolniczych, państwowe gospodarstwa rolne i rolnicze spółdzielnie produkcyjne. Istotne znaczenie ma także rozwój rzemiosła. Program rozwoju infrastruktury produkcyjnej musi uwzględnić istniejące zdolności produkcyjne, optymalne wielkości małych zakładów, warunki lokalne oraz efektywność gospodarczą podejmowanych przedsięwzięć.

Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury produkcyjno-usługowej, mogą być podejmowane zarówno dla potrzeb jednej, jak i kilku gmin. Inicjatywa powinna wychodzić od naczelników miast i gmin, natomiast koordynacja, z uwzględnieniem rachunku efektywności zadań inwestycyjnych, powinna być sprawowana przez resortowego wicewojewodę.

4) Środki realizacji rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.

Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego w miastach i gminach wymaga zapewnienia niezbędnych do tego środków, głównie poprzez wykorzystanie funduszu rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego tworzonego na zasadach i w trybie uregulowanym odrębnie. Środki tego funduszu będą przeznaczane na finansowanie budowy, rozbudowy i modernizacji zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

III. Rozwój gmin rolniczych jako kompleksowych ośrodków społeczno-gospodarczych.

1. Założenia organizacyjne i kryteria doboru gmin.

Program zakłada, że w latach 1978-1985 towarowa produkcja rolnicza wzrośnie w wytypowanych jednostkach o ok. 50%.

Wytypowane w naszym województwie 2 gminy rolnicze będą stanowiły przykładowe ośrodki o przyspieszonym rozwoju.

Gminy te powinny być w pierwszej kolejności typowane spośród dotychczasowych gmin wzorcowych. Przy doborze gmin należy brać pod uwagę korzystniejsze od przeciętnych warunki rozwoju produkcji rolniczej.

Gmina taka powinna:

- posiadać korzystniejszą od przeciętnej w województwie strukturę agrarną,
- charakteryzować się przewagą gleb o wysokiej kulturze rolnej i występowaniem trwałych użytków zielonych w zwartych kompleksach,
- uzyskiwać wyższe wyniki produkcyjne lub co najmniej równe średniej wojewódzkiej,
- posiadać gospodarstwa specjalistyczne, uspołecznione gospodarstwa rolnicze, zespoły rolników indywidualnych,
- posiadać podstawowe jednostki organizacyjne obrotu towarowego, obsługi i usług produkcyjnych (GS, SKR, lecznica weterynaryjna, zlewnie mleka, bank spółdzielczy itd.).

Przy doborze gmin należy przewidzieć zarówno gminy o przewadze gospodarstw indywidualnych, jak też o wysokim udziale lub przewadze gospodarstw uspołeczniionych. Należy także uwzględnić gminy o rozwiniętych już inicjatywach i związkach organizacyjno-produkcyjnych gospodarki chłopskiej i gospodarki państwowej (kooperacji, usług itp.).

Kryteria powyższe powinny być traktowane jako kierunkowe. Istotą uwarunkowań jest dobór takich gmin, w których nie zachodziłaby potrzeba podejmowania wszystkich podstawowych inwestycji, bowiem ograniczałoby to możliwości sprawdzenia rozwiązań w ciągu kilku lat.

2. Kierunki rozwoju produkcji rolnej w gminie.

Kompleksowe rozwiązania gmin jako ośrodków gospodarczych wymagają ustaleń dla gospodarstw, wsi i gminy wiodącego kierunku produkcji, czemu musi być podporządkowana działalność inwestycyjna, wyposażenie w sprzęt i inne środki produkcji oraz przetwórstwo i obsługa, a przede wszystkim organizacja zaopatrzenia i skupu. Kierunki rozwoju produkcji roślinnej i zwierzęcej w gminie powinny być podporządkowane wiodącej specjalizacji. Obok kierunku głównego specjalizacji należy określić kierunki uzupełniające.

Przy wyborze kierunku produkcji należy brać pod uwagę warunki przyrodniczo-ekonomiczne występujące w gminie, dobre tradycje, dotychczasową wyspecjalizowaną produkcję, możliwości zabezpieczenia surowca dla przetwórstwa oraz zaopatrzenie rynku w produkty pochodzenia roślinnego, zwierzęcego itp. Odpowiednio do profilu produkcji rolniczej podejmowane powinny być niektóre dziedziny przetwórstwa rolno-spożywczego.

Wskazania w tym zakresie zostały zawarte w części II wytycznych.

Plan rozwoju kierunków produkcji rolnej dla wytypowanych gmin opracują WOPR-y, przy udziale naczelników gmin i aktywu gminy.

3. Gospodarka ziemią.

W trybie pilnym powinno nastąpić w wytypowanych gminach uporządkowanie stanu władania ziemią i doprowadzenie do pełnej aktualizacji ewidencji gruntów. Gminom tym zapewnione zostanie pierwszeństwo w wykonywaniu prac scaleniowo-wymiennych, wyznaczeniu terenów budowlanych oraz zapewnieniu pełnej obsługi w innych pracach urządzeniowo-rolnych.

Resortowy wicewojewoda zapewni tym gminom pełną obsadę specjalistów z zakresu gospodarki ziemią. Polityka w zakresie rozdysponowania gruntów PFZ będzie nakierowana, poza gospodarstwami społecznymi, na gospodarstwa specjalistyczne, zespoły rolników oraz na gospodarstwa, które posiadają warunki do uzyskania wyższej od przeciętnej produkcji towarowej. Poparcie i pomoc uzyskać powinny inicjatywy organizowania spółdzielni produkcyjnych w tych gminach, w których powstaną ku temu odpowiednie warunki. Rozdysponowanie gruntów PFZ musi w sposób wyraźny i szybki prowadzić do poprawy struktury agrarnej.

4. Przetwórstwo rolno-spożywcze w gminach.

W zakresie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego w gminach mają zastosowanie wskazania zawarte w pkt II niniejszych wytycznych.

IV. Rozwiązania organizacyjne dla aktywizacji produkcji rolnej w miastach i gminach mających wspólne rady narodowe oraz w gminach.

1. Środki produkcji.

W odniesieniu do miast i gmin oraz gmin o przyspieszonym rozwoju należy nałożyć na wszystkie zainteresowane jednostki gospodarcze i administracyjne obowiązek priorytetu w pokryciu potrzeb w zakresie niezbędnych środków produkcji.

Jednostki gospodarcze podejmujące przetwórstwo powinny w miastach i gminach oraz w gminach zapewnić środki dla uruchomienia tej produkcji.

W odniesieniu do planowych inwestycji realizowanych na terenie miast i gmin oraz gmin powinno nastąpić przyspieszenie ich realizacji, przy odpowiednim zwiększeniu koncentracji robót. Obok inwestycji kubaturowych, szczególna uwaga powinna być zwrócona na meliorację, zaopatrzenie wsi w wodę i budowę dróg na terenach wiejskich. Wszystkie zainteresowane jednostki gospodarcze powinny zapewnić realizację inwestycji związanych z planem rozwoju miast i gmin oraz gmin. Zasada ta powinna obejmować także inwestycje oświatowe, służby zdrowia, socjalne, handlowe, gastronomiczne, komunalne itd.

W bilansach robót budowlano-montażowych powinna być bezwzględnie zabezpieczona moc przerobowa. Banki spółdzielcze zapewnią, w ramach posiadanych limitów kredytowych, środki dla rolników indywidualnych na wszystkie gospodarczo uzasadnione potrzeby.

2. Spółdzielnia kółek rolniczych.

Spółdzielnia kółek rolniczych stanowić powinna podstawową jednostkę gospodarczą organizacji usług produkcyjnych, realizowanych przez:

— zakład usług mechanizacyjnych, świadczący kompleksowe usługi mechanizacyjne i transportowe, wyposażony w potrzebny zestaw ciągników i maszyn rolniczych dostosowany do kierunków pro-

dukcji. Organizowane będą bazy dystrybucyjne paliw i smarów dla potrzeb własnych i gospodarstw indywidualnych,

— zakład napraw sprzętu rolniczego — wykonujący naprawy dla potrzeb gmin łącznie z montażem i naprawami urządzeń do mechanizacji obiektów inwentarskich,

— zakład usług chemizacyjnych prowadzący wysiew nawozów mineralnych i wapna w tym z pozysku lokalnego oraz kompleksowe zabiegi ochrony roślin,

— zakład usług remontowo-budowlanych i produkcji materiałów budowlanych, który działałby na rzecz potrzeb gminy. Podejmować będzie pozyskiwanie i wytwarzanie materiałów budowlanych z lokalnych surowców, połowę produkcję prefabrykatów i materiałów stropowych itp. Organizować będzie przygotowanie inwestycji (dokumentacja prawno-projektowa) w gospodarstwach indywidualnych, a także współdziałanie rolników w realizowaniu przez nich inwestycji. Wykonywać będzie także prace rekultywacyjne oraz związane z konserwacją urządzeń melioracyjnych,

— zakład organizacyjno-produkcyjny gospodarki paszowej, który powinien być organizatorem produkcji pasz. Zakład powinien podejmować odpowiednio do potrzeb suszarnictwa zbóż i zielonek, usługową produkcję mieszanek paszowych na bazie zbóż własnych rolników, aż do uruchamiania linii do paszowego uzdatniania słomy.

Do zadań jego należeć będzie: organizacja wspólnej gospodarki na trwałych użytkach zielonych, organizacja wypasów kwaterowych, wyposażenie pastwisk i konserwacja urządzeń pastwiskowych, organizowanie usług w zakresie kompleksowej mechanizacji gospodarki paszowej, budowy silosów oraz wyposażenia i montażu wentylatorów do suszenia siana. W produkcji rolnej powinny być wykorzystane przede wszystkim budynki przejęte z Państwowego Funduszu Ziemi, po dokonaniu niezbędnych remontów i adaptacji. Zespołowe gospodarstwa rolne spółdzielni kółek rolniczych będą organizowane, gdy nie będzie możliwości zagospodarowania gruntów przez inne gospodarstwa społeczne lub rozwojowe gospodarstwa indywidualne.

3. Spółka wodna.

Całość urządzeń melioracyjnych oraz zmeliorowanych użytków rolnych powinna być objęta działalnością spółki wodnej. Spółka wodna powinna organizować prace związane z prowadzeniem eksploatacji urządzeń melioracyjnych do nawadniania trwałych użytków zielonych oraz prace pielęgnacyjne, nawożenie, zbiór i konserwację masy zielonej. Prace łąkarskie powinny być wykonywane przy pełnym wykorzystaniu potencjału mechanizacyjnego SKR, przy czym spółka wodna powinna przygotować użytkowników zmeliorowanych terenów do zespołowo wykonywanych kompleksowych usług.

Głównym zadaniem spółki wodnej powinno być zapewnienie pełnych i terminowych prac przy konserwacji urządzeń melioracyjnych, wykonywanych przez brygady robocze związku spółek lub systemem gospodarczym — we własnym zakresie.

4. Uspołecznione gospodarstwa rolne (pgr, rsp).

Uspołecznione gospodarstwa rolne obok zagospodarowania gruntów powinny prowadzić działalność

kooperacyjną z rolnikami i świadczyć usługi produkcyjne i techniczne w określonym rozmiarze i rejonie. Gospodarstwa te powinny oddziaływać organizacyjnie, instruktażowo oraz pomocą techniczną na poziom i postęp w produkcji gospodarstw chłopskich. W gminach o przewadze gruntów PGR, gospodarstwa te będą przyjmować pełne świadczenie usług na rzecz rolników indywidualnych. Będą one także podstawowym organizatorem produkcji i doradztwa fachowego. W takich gminach należy przewidywać, że w PGR-ach następować będzie pełna koncentracja sprzętu, środków potrzebnych do wykonywania tych zadań. Te same funkcje powinny podejmować rolnicze spółdzielnie produkcyjne w gminach o przewadze ich gruntów.

5. Gminna spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”.

Spółdzielnia ta prowadzić będzie kompleksowe zaopatrzenie w środki produkcji i materiały inwestycyjne, opał i artykuły konsumpcyjne oraz będzie podstawowym organizatorem skupu i przetwórstwa rolno-spożywczego. Istotnym jest organizowanie usług na rzecz dostaw środków produkcji i skupu produktów rolnych w gospodarstwie producenta, stosowanie nowoczesnych form organizacji odbioru (np. zbóż przy pełnej kombajnizacji itp.). Równolegle z działalnością kółek rolniczych, spółdzielczości pracy i rzemiosła gminna spółdzielnia prowadzić będzie usługi dla ludności.

6. Gminny ośrodek rozrodu zwierząt gospodarskich.

Przewiduje się utworzenie (względnie dostosowanie istniejących) ośrodków rozrodu zwierząt gospodarskich, do których zadań powinno należeć:

- wykonywanie usług inseminacyjnych, przy dwuzmianowej organizacji pracy,
- organizacja punktów kopulacyjnych zwierząt gospodarskich,
- prowadzenie dokumentacji z gniazd hodowlanych,
- nadzór nad całokształtem spraw dotyczących rozrodu zwierząt.

Gminny ośrodek rozrodu zwierząt powinien być w pełni wyposażony w urządzenia techniczne, środki transportu i łączności. Obok swoich podstawowych obowiązków ośrodek ten powinien w rozszerzonym zakresie prowadzić instruktaż, wdrażanie zoohigieny i niezbędne szkolenie rolników w tym zakresie.

7. Zadania wojewódzkiego ośrodka postępu rolniczego (WOPR)

Do zadań WOPR należy:

- udzielanie stałej pomocy gminnej służbie rolnej w zakresie organizacji i metodyki pracy instruktażowej oraz stosowania nowoczesnych technologii, nowych form organizacji produkcji rolniczej, upowszechniania wiedzy rolniczej itp.,
- organizowanie doradztwa specjalistycznego w gospodarstwach indywidualnych i zespołach rolników,
- organizowanie i koordynowanie oraz prowadzenie prac dotyczących upowszechniania wiedzy rolniczej.

W miastach i gminach oraz w gminach mogą być tworzone punkty konsultacyjne WOPR. Powinny one organizować badania zasobności gleb, opracowywać dla rolników plany przekształceń produkcji wielokierunkowej w produkcję specjalistyczną. Ośrodek wdrażać będzie nowe rozwiązania technologiczne dla

produkcji. Pod jego nadzorem prowadzone będą wzorowe gospodarstwa rolne oraz staże i praktyki szkoleniowe młodych rolników u przodujących rolników.

W powiązaniu z gminną szkołą zbiorczą lub szkołą rolniczą WOPR organizować będzie naukę na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, a także specjalistyczne szkolenie rolników.

8. Zespoły rolników indywidualnych, specjalistyczne gospodarstwa rolne i kooperacja.

Jedną z podstawowych dróg intensyfikacji produkcji rolnej jest specjalizacja gospodarstw indywidualnych oraz rozwój zespołów i kooperacji. Jest ona również jednym z podstawowych elementów zwiększania stopnia koncentracji ziemi.

Specjalizacja umożliwia wprowadzenie nowoczesnych technologii produkcji, pozwala racjonalnie wykorzystywać środki produkcji oraz koncentrować ziemię. Pozwala pozyskiwać w mniejszej liczbie gospodarstw produkty w dużych partiach, charakteryzujące się wysokim standardem jakościowym. Zapewnia to bardziej równomierną podaż w ciągu roku, usprawnia odbiór produktów rolnych od rolników i dostawę dla nich przemysłowych środków produkcji. Prowadzi to w rezultacie do zmniejszenia kosztów produkcji, zwiększenia wydajności pracy oraz wzrostu dochodu rolniczego. Specjalizacja prowadzi skutecznie do wzrostu skali produkcji zarówno z hektara jak i z gospodarstwa. Gospodarstwa specjalistyczne przyczyniają się również do upowszechniania postępu rolniczego.

Dlatego też w planach społeczno-gospodarczego rozwoju miast i gmin oraz gmin należy w coraz szerszym zakresie uwzględniać organizowanie zespołów i gospodarstw specjalistycznych oraz rozwijanie kooperacji w produkcji rolniczej uspołecznionych jednostek gospodarki rolnej z rolnikami indywidualnymi i zespołami rolników.

9. Banki spółdzielcze.

Bank spółdzielczy powinien ściśle współdziałać z naczelnikiem miasta i gminy oraz gminy przy realizacji planu społeczno-gospodarczego rozwoju oraz aktywnie uczestniczyć w przepływie gruntów rolnych do gospodarstw specjalistycznych, zespołów rolników i pozostałych gospodarstw mających warunki do zwiększenia produkcji towarowej. Ponadto bank spółdzielczy powinien zapewnić środki kredytowe, zwłaszcza na inwestycje produkcyjne oraz na bieżące potrzeby indywidualnych rolników.

V. Plan społeczno-gospodarczego rozwoju miasta i gminy mającego wspólną radę narodową oraz gminy.

Całokształt przedsięwzięć związanych z ukierunkowaniem rozwoju produkcji oraz rozwoju infrastruktury ekonomiczno-społecznej powinien być ujęty w planie społeczno-gospodarczego rozwoju miasta i gminy oraz gminy na lata 1979-1985.

Plan ten powinien być poddany szerokiej konsultacji społecznej a następnie przedłożony do zatwierdzenia przez gminną radę narodową (radę narodową miasta i gminy). Plany te powinny być opracowane i zatwierdzone do końca stycznia 1979 r.

Plan społeczno-gospodarczy rozwoju powinien być skonsultowany z organizacjami gospodarczymi działają-

jącymi na terenie gminy (miasta i gminy). Wynika to z konieczności zapewnienia realności planu, poprzez skorelowanie go z planami jednostek gospodarczych.

W ramach wieloletniego planu powinny być opracowywane plany roczne, określające m. in. konkretne zadania inwestycyjne dla jednostek uczestniczących w przyspieszonym rozwoju miast i gmin oraz gmin, program inwestycyjny dla gospodarstw indywidualnych, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw specjalistycznych. Plan powinien również określać konkretne zapotrzebowanie na podstawowe materiały inwestycyjne, maszyny i urządzenia, środki do bieżącej produkcji rolnej oraz niezbędne kredyty.

Plan roczny zatwierdza gminna rada narodowa (rada narodowa miasta i gminy). Plan ten powinien stanowić dokument wiążący wszystkie jednostki realizujące zadania związane z przyspieszonym rozwojem.

Naczelnik miasta i gminy oraz naczelnik gminy, przed przedstawieniem radzie narodowej projektu wieloletniego i rocznego planu społeczno-gospodarczego rozwoju — dokumenty te przedkłada wojewódzie w celu uzyskania aprobaty.

VI. Plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy mającego wspólną radę narodową oraz gminy.

Przewodniczący Zespołu Koordynacyjnego, zgodnie z § 2 decyzji zapewni w pierwszej kolejności sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego gminy (miasta i gminy) o pełnej problematyce. Plan powinien określić centralny ośrodek usługowo-mieszkalny, rozmieszczenie punktów usługowych, zakładów przetwórczych, mieszalni pasz, sieci sklepów, terenów budowlanych oraz koncepcję rozwoju i wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną.

Równolegle z tym planem, należy opracować program gospodarki ziemią uwzględniający wszystkie procesy w zakresie koncentracji gruntów. Plan ten powinien stanowić spójną całość z planem społeczno-gospodarczego rozwoju gminy (miasta i gminy).

Powiązanie tych zagadnień powinno w konsultacjach społecznych pokazać każdemu rolnikowi jego miejsce w rozwoju produkcji oraz kierunki zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych i kulturalnych.

VII. Infrastruktura techniczna i społeczna.

Infrastruktura techniczna i ekonomiczna wpływa w sposób zasadniczy nie tylko na właściwe funkcjonowanie jednostki osadniczej, ale także na możliwość uzyskania optymalnych efektów ekonomicznych w produkcji.

Warunkiem podniesienia poziomu efektywności technicznej i rekonstrukcji rolnictwa jest optymalne i kompleksowe rozwiązanie inwestycji w dziedzinie infrastruktury technicznej i społecznej. W tym zakresie podstawowe znaczenie ma przystosowanie dróg do parametrów odpowiadających wymaganiom wzrastającej mechanizacji i motoryzacji rolnictwa, system energetyczny i telekomunikacyjny, systemy retencji i zaopatrzenia wsi w wodę, systemy oczyszczania ścieków i likwidacji odpadów.

Równolegle powinien następować przyspieszony kompleksowy rozwój infrastruktury społecznej. Odnosi się to przede wszystkim do wyposażenia tych jednostek w niezbędne ośrodki służby zdrowia, rozwój szkół i szkolenia rolniczego, a także ośrodki kultury i obiekty socjalne. Powinny być rozwijane zorganizowane formy opieki nad dziećmi w drodze rozwoju żłobków, przed-

szkoli, kolonii i półkolonii. Organizowany i usprawniony powinien być dowóz dzieci do szkół zbiorczych.

Ważnym czynnikiem dla pozyskania kadr fachowych jest rozwiązywanie problemów mieszkaniowych przez spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe. Spółdzielnie mieszkaniowe powinny objąć wszystkie miasta i gminy oraz gminy przykładowe przyspieszonym rozwojem budownictwa mieszkaniowego.

Przy ustalaniu kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej, naczelnicy gmin (miast i gmin) powinni — obok współdziałania z wojewódzkimi komisjami planowania — nawiązywać bezpośrednią i stałą współpracę z właściwymi jednostkami organizacyjnymi, zwłaszcza gospodarki komunalnej, odpowiadającymi za programowanie rozwoju poszczególnych branż.

VIII. Naczelnik miasta i gminy mających wspólną radę narodową oraz naczelnik gminy, rada narodowa miasta i gminy oraz gminna rada narodowa, samorząd chłopski.

Kierowanie i koordynowanie działalności miasta i gminy oraz gminy jako kompleksowego ośrodka gospodarczego należy do naczelnika. W miastach i gminach mających wspólną radę narodową należy utworzyć stanowisko zastępcy naczelnika gminy d/s produkcji rolnej, które należy powierzyć kierownikowi gminnej służby rolnej. Będzie on kierował pracą służby rolnej oraz operatywnie nadzorował i kontrolował działalność organizacji, realizujących zadania usługowe, produkcyjne oraz zaopatrzenia i zbytu, instytucji kontraktujących oraz przedsiębiorstw o ponadgminnym zakresie działania (meliorację, zaopatrzenie wsi w wodę, elektryfikacja, skup). Natomiast w gminach wytypowanych do przyspieszonego rozwoju w razie niemożności pełnienia obowiązków przez naczelnika gminy, powinien go zastępować kierownik gminnej służby rolnej lub sekretarz biura.

Niezależnie od rozwiązań administracyjnych, istotną wagę trzeba przywiązywać do szerokiego społecznego zaangażowania w realizację społeczno-gospodarczego rozwoju gminy. Wymaga to społecznego konsultowania podejmowanych przedsięwzięć.

Plany inwestycyjne, stanowiące część składową planu społeczno-gospodarczego rozwoju powinny obejmować działalność inwestycyjną wszystkich jednostek gospodarczych i instancji działających na terenie gminy.

Naczelnik miasta i gminy oraz naczelnik gminy przygotowuje plan przyspieszonego rozwoju gminy jako kompleksowego ośrodka społeczno-gospodarczego i przedkłada do zatwierdzenia przez radę narodową miasta i gminy lub przez gminną radę narodową jako terenowy organ władzy państwowej stopnia podstawowego i podstawowy organ samorządu społecznego — po uprzedniej akceptacji przez Przewodniczącego Zespołu Koordynacyjnego i zaaprobowaniu przez Wojewodę Jeleniogórskiego. Naczelnik ma obowiązek szczegółowego konsultowania propozycji do planu oraz rozwiązywania poszczególnych problemów wyłaniających się w toku realizacji planu — z komisjami rady narodowej.

Rada narodowa miasta i gminy oraz gminna rada narodowa nadzoruje realizację planu społeczno-gospodarczego rozwoju oraz ocenia jego realizację w odstępach półrocznych i całościowo po upływie roku.

Poważny wpływ na aktywizację miast i gmin oraz gmin mają sami mieszkańcy. W imieniu mieszkańców nad realizacją planu powinien również czuwać samorząd chłopski. Aktywizacja samorządu chłopskiego

następować będzie poprzez kilka rolnicze i spółdzielczość rolniczą. Większa uwaga musi być zwrócona na aktywizację i doskonalenie pracy soltysów. Soltys powinien być organizatorem działań podejmowanych przez wieś, a także kontaktów ludności wiejskiej z terenowym organem administracji państwowej.

IX. Analiza i ocena wyników.

Przewiduje się objęcie miast i gmin oraz gmin o przyspieszonym rozwoju stałym systemowym badaniem

przez Instytut Ekonomiki Rolnej oraz inne instytuty. Jednostki o przyspieszonym rozwoju zostaną objęte bezpośrednią opieką ze strony resortów. Prowadzenie systematyczne takich badań, poczynając od 1978 r. przez cały okres planu tj. do 1985 r., pozwoli na ścisłe śledzenie osiąganego postępu i trafności przyjmowanych rozwiązań.

Niezależnie od prowadzonych badań systemowych, dla rozszerzenia informacji, WUS ustali tryb zbierania i opracowywania obowiązującej sprawozdawczości centralnej i resortowej.

Adres Redakcji i Administracji: Urząd Wojewódzki — Wydział Budżetowo-Gospodarczy, Jelenia Góra, Plac Ratuszowy
Konto: Narodowy Bank Polski nr 23012-3665-225 — Jelenia Góra.

Prenumerata roczna ze skorowidzem wynosi zł 18 — półroczna bez skorowidza zł 10. Cena pojedynczego egzemplarza do 4 stronic druku — 0,90 zł. Przy większej ilości stronic — 0,30 zł więcej od każdej drukowanej strony.

Cena 2,70 zł

ODBIORCA: